

Farský list

Gréckokatolíckej Farnosti svätého archanjela Michala v Lomnom

ročník: VII.

12. marec 2023

číslo: 11

365 dní s pátrom Piom

09. február: Moja drahá dcéra, nikdy nedôveruj túžbam, ktoré sa, podľa všeobecného úsudku osôb naplnených Pánovým duchom, nedokážu premeniť v činy. Takými sú všetky túžby po niektorých kresťanských dokonalostiach, ktoré možno obdivovať a predstavovať si ich v mysli, no zároveň ich nepraktizovať; o týchto dokonalostiach mnohí rozprávajú bez toho, aby ich prejavili skutkami.

Moja drahá, buď si istá, že tým, čo najväčšmi svedčí o našej dokonalosti, je čnosť trpezlivosti: ak je pravdou, že túto čnosť treba praktizovať vo vzťahu k druhým, o to väčšmi platí, že ju máme pestovať aj voči sebe samým. Kto sa teda usiluje dosiahnuť čistú lásku k Bohu, v skutočnosti potrebuje mať väčšiu trpezlivosť so sebou samým než s ostatnými. Moja drahá dcéra, treba sa zmieriť s tým, že ak chceme dosiahnuť dokonalosť, musíme sa naučiť znášať svoju nedokonalosť. Dobré ma rozumej. Hovorím, že máme trpezlivo znášať svoju nedokonalosť a nie, že ju máme milovať a hovieť si v nej. Trpezlivosť s vlastnou nedokonalosťou je zaiste bolestivá, no pokora sa živí práve týmto utrpením. (*List Z 3. marca 1917 adresovaný Erminii Garganiovej - Korešpondencia, zv. III, s. 678*)

10. február:

Je načase otvorene si to priznať: sme úbohí, pretože naša schopnosť konať dobro je veľmi obmedzená; ale Boh vo svojej добрote s nami súcíť a prichádza nám pomôcť aj s tým malom, čo dokážeme urobiť, prijímajúc naše úsilie pripraviť si srdce na prijatie jeho pomoci. V čom však spočíva príprava nášho srdca? Podľa Božieho slova je Boh nekonečne väčší než naše srdce, a ono zas prevyšuje celý svet, keď odloží nabok samo seba a prostredníctvom rozjímania sa disponuje na službu Bohu, keď si pevne zaumieni, že bude slúžiť Bohu, milovať jeho samého i svojich bližných, praktizovať umŕtvovanie vonkajších i vnútorných zmyslov, a keď si dá podobné dobré predsavzatia.

V takýchto chvíľach sa naše srdce pripravuje na konanie skutkov najvyššej kresťanskej dokonalosti. Vedz však, moja dobrá dcéra, že toto všetko sa nemôže porovnávať s Božou veľkosťou, ktorá nekonečne presahuje celý vesmír, naše sily i vonkajšie skutky. A tak ani tvoj rozum, ktorý síce uvažuje o nesmiernej Božej veľkosti, добрote a velebnosti, no nedokáže obsiahnuť celú ich hĺbku, ti nijako nebráni v tom, aby si sa horlivo pripravovala na Pánovo navštívenie.

LITURGICKÝ KALENDÁR

Pondelok, 13. marec 2023

Prenesenie pozostatkov svätého Nikefora

16:30 Sv. lit. (Kručov, *sl.*): † Juraj, Mária, Mária, Ján; *Moleben Paraskeva*

17:30 Svätá liturgia (Lomné, *sl.*): † Mária, Ján (Čabaloví); *Kánon (s.59-60)*

Menl. časti: *sl.* s. 119 ap. zač. 240 evanj. Mt zač. 51

Utorok, 14. marec 2023

Prepodobný otec Benedikt

16:30 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): † Ján, Stanislav (Petráš) s panachýdou

17:30 Sv. lit. (Lomné, *sl.*): † Mária, Peter, Michal, Mária; *Kánon (s.61-62)*

Menl. časti: *sl.* s. 119 ap. zač. 125 evanj. Mt zač. 52 (54)

Streda, 15. marec 2023

Svätý mučeník Agapios a ďalší šiesti mučeníci

17:30 Svätá liturgia VPD (Lomné, *sl.*): * Vladimír (nar.) s rodinou

Menl. časti VPD: s. 22, 53

Štvrtok, 16. marec 2023

Svätí mučeníci Sabinus a Papas

16:30 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): * Vladimír (nar.)

17:30 Sv. liturgia (Lomné, *sl.*): * Juraj (nar., Piskorík); *Veľkopôst. moleben*

Menl. časti: *sl.* s. 119 ap. zač. 203 evanj. Mt zač. 105

Piatok, 17. marec 2023

Prepodobný otec Alexej, Boží človek

17:30 Svätá liturgia VPD (Lomné, *sl.*): † Marcela (Tramitová)

Menl. Časti VPD: s. 23, 44, 48

Sobota, 18. marec 2023

4. zádušná sobota. Svätý Cyril, jeruzalemský arcibiskup

08:00 Sv. lit. (Lomné, *sl.*): † za všetkých zosnulých; *Panach. s hramotami*

09:30 Sv. lit. (Bžany, *sl.*): † za všetkých zosnulých; *Panach. s hramotami*

Menl. časti: *sl.* s. 116 ap. zač. 313 evanj. Mk zač. 31

Nedeľa, 19. marec 2023

4. pôstna nedeľa – pamiatka nášho prepodobného otca Jána, autora spisu Rebrík. Svätí mučeníci Chryzant a Dária. Hlas 8.

08:00 Svätá liturgia (Bžany, *sl.*): * Helena (poďakovanie za uzdravenie)

09:30 Svätá liturgia (Kručov, *sl.*): * Karolína (za zdravie)

11:00 Svätá liturgia Bazila Veľkého (Lomné, *sl.*): * za všetkých veriacich

Menl. časti: *sl.* s. 106,176 ap. zač. 314 evanj. Mk zač. 40

Rozprávanie ruského pútnika

Dávajúc Ti svoje otcovské požehnanie napomínam Ťa, aby si pamätal na Pána Boha a poslúchal svoje svedomie: buď dobrý, múdry a rozumný! Zaobchádzaj láskavo so všetkými svojimi poddanými, nepohrdaj žobrákmi alebo pútnikmi a pamätaj, že iba nedostatok a potulný život dovolili Tvojmu otcovi nájsť duševný pokoj. Prosiac Pána Boha, aby Ti dal svoju milosť, zatváram spokojne oči v nádeji na večný život z milosrdenstva Spasiteľa sveta, Ježiša Krista.“ Takto sme sa rozprávali s tým dobrým pánom. Naraz som mu povedal: „Myslím, že ste mávali často nepríjemnosti s vašim útulkom. Toľko je našich bratov, ktorí sa stávajú pútnikmi len z pohodlnosti alebo z lenivosti a ktorí nehanebne rozprávajú po ceste, ako som sa o tom často presvedčil.“ „Nie, takých bolo dosť málo,“ odpovedal pán. „Videli sme len skutočných pútnikov. Aj keď sa nezdajú byť vždy veľmi vážnymi, bývame k nim ešte láskavejší a zadržíme ich na nejaký čas v hospode. V styku s našimi chudobnými, Kristovými bratmi, často sa polepšujú a odchádzajú s poníženým a tichým srdcom. Nie je to tak dávno, čo som zažil podobný prípad. Istý obchodník v našom meste tak hlboko upadol, že ho vyhnali palicou a nikto mu nechcel dať ani kúsok chleba. Bol pijan, násilník, škriepnik, ba čo viac, bol aj zlodej. Tak sa stalo, že istého dňa prišiel k nám, hnaný hladom. Prosil chleba a pálenky, lebo sa rád opíjal. Láskavo sme ho prijali a povedali sme mu: Ostaň u nás, budeš mať pálenky, koľko len budeš chcieť, ale pod jednou podmienkou: keď sa napiješ, pôjdeš spať; a ak urobíš čo i len najmenší škandál, nielen že ťa odtiaľto vyhodíme, ale zavoláme policajného komisára, aby ťa dal zavrieť pre vagabundstvo. Prijal to a ostal u nás. Za týždeň alebo aj viac naozaj pil, koľko len chcel; ale vždy podľa svojho sľubu a zo strachu, aby sme ho nepozbavili pálenky, šiel si ľahnúť na posteľ alebo sa tichučko utiahol do kútika záhrady. Keď prišiel k sebe, naši bratia z útulne sa s ním porozprávali a povzbudili ho, aby sa aspoň trochu miernil. Tak začal už menej piť a za tri mesiace sa stal celkom triezvym. Teraz už niekde pracuje a nejedáva cudzí chlieb. Práve predvčerom ma prišiel navštíviť.“

Aká múdrosť je v tejto disciplíne, vedenej láskou! - myslel som si a zvolal som: „Pochválený buď Boh, ktorého milosrdenstvo pôsobí v tomto vašom dome!“

Po týchto rozhovoroch sme si trochu pospali a keď sme počuli zvoniť na rannú modlitbu, išli sme do kostola. Tam nás už čakala pani s deťmi.

Zúčastnili sme sa na pobožnosti a potom na Božej službe. Boli sme na chóre s pánom a s jeho malým chlapcom, kým pani a malá slečinka boli pri otvore ikonostasu, aby videli pozdvihovanie svätých darov. Bože môj, ako sa všetci modlili a koľko slz radosti vyliali! Ich tváre boli tak veľmi žiarivé, že samým pohľadom na ne som sa pustil do plaču.

Po pobožnosti moji priaznivci, kňaz, sluhovia a žobráci si zasadli spoločne za stôl. Bolo tam asi štyridsať žobrákov, chorých, nemocných a detí. Aký kľud a aký

pokoj vládol pri tomto stole! Dostal som odvahu a ticho som povedal pánovi: „V kláštorech čítajú počas jedenia životopisy svätých. Nemohli by sme to aj my urobiť, veď máte úplný menológ?“ „Naozaj, Mária, bolo by treba uviesť tú peknú obyčaj. Bude to výborné pre nás všetkých. Ja budem čítať cez prvé jedlo, potom náš kňaz a naši bratia, každý do radu podľa toho, čo vie.“ Kňaz prestal jesť a povedal: „Počúvať to ešte pôjde s radosťou: ale čítať - to musí robiť sluha! Ja nemám ani len chvíľku slobodnú. Len čo ma zanesú nohy domov, neviem, kde mám hlavu, samé starosti; treba toto, treba tamto; kopa detí, statok na poliach; celý deň prejde s takými starosťami, ani minúty mi neostane na čítanie alebo vzdelávanie. Všetko, čo som sa naučil v seminári, už som zabudol.“ Pri týchto slovách som sa striasol, ale pani ma chytila za rameno a povedala mi: „Otec tak rozpráva z ponížnosti. On sa vždy umenšuje, ale je to výborný a nábožný muž. Je vdovcom už zo dvadsať rokov, vychováva všetky svoje deti a okrem toho sa často modlieva hodinky.“ Tieto slová mi pripomenuli otca Niceta Stethatosa (mních v kláštore Studion, bol horlivým žiakom Simeona Nového Teológa) vo *Filokalii*: „Človek súdi o prirodzenosti vecí podľa vnútornej dispozície,“ t.j. každý si utvára ideu o iných podľa seba samého. A ďalej ešte hovorí: „Ten, čo dospel k modlitbe a ku skutočnej láske, nerozlišuje predmety, nerozlišuje medzi spravodlivým a hriešnikom, ale rovnako miluje všetkých ľudí a neodsudzuje ich, podobne ako Boh. On dáva slnku vychádzať nad zlých i dobrých a posielá dážď na spravodlivých i nespravodlivých. (Mt 5,45)“

Znova nastalo ticho. Predo mnou sedel jeden žobrák z útulku a bol celkom slepý. *(pokračovanie v budúcom čísle)*

OZNAMY

- Dnes popoludní o 15:00 hod. pozývam všetkých (Lomné) na **Veľkopôstnu večereň**.
- V pondelok a v utorok (Lomné) po svätých liturgiách sa pomodlíme **časť Veľkého kajúceho kánona Andreja Krétskeho**. Je v brožúrke Moja modlitba.
- V pondelok (Kručov) po svätej liturgii sa pomodlíme **Moleben k prepodobnej Paraskeve**.
- V stredu a v piatky (Lomné) budeme sláviť Sväté liturgie **Vopred posvätených darov**. Nedeľami slávime svätú liturgiu Bazila Veľkého.
- Vo štvrtok po svätej liturgii (Lomné) sa pomodlíme **Veľkopôstny moleben**.
- V sobotu je **Štvrtá zádušná sobota**. Svätá liturgia je obetovaná za všetkých zosnulých tu zapísaných a pochovaných. Po svätej liturgii bude **Panachýda s hramotami**.
- **Upratovanie v chráme v Lomnom** má na zodpovednosť dvojica rodín: rodina Mamrošová a rodina Čečková (Ivana). Tým, čo upratovali srdečne Pán Boh zaplať a tým, čo nastupujú prajeme veľa síl.

Gréckokatolícka cirkev, Farnosť svätého archanjela Michala

Lomné 95, 090 33 Turany nad Ondavou, tel.: 054/749 12 55; 0905 507 681

o. Peter Olšavský, **email:** gkfu.lomne@gmail.com **web:** <http://www.lomne.sk/-cirkev>

Ján Knapík – Milosrdenstvu v ústrety

(alebo ako to vyzerá z druhej strany spovednej mriežky)

Navyše, akékoľvek povýšenectvo v tejto oblasti má na jeho nositeľa skazonosné účinky. A naopak, každý, kto zakúsil prijatie v situácii, keď mu bolo ťažko zo seba samého a z vlastných hriechov, vie, aké je to uzdravujúce. Tak aký zmysel má deptať kajúcnikov týmto spôsobom práve vo sviatosti, ktorá je vo svojej podstate aktom milosrdenstva? Stačí, ak si spomenieme, ako sa Kristus správal k hriešnym ľuďom. Žene pristihnutej pri cudzoložstve povedal: „Ani ja ťa neodsudzujem. Chod' a už nehreš!“ (Jn 8,11) A keby kňaz-spovedník nadobudol pocit, že u penitenta sa hriechy proti čistote stále opakujú, nech si prečíta túto stať: Vtedy k nemu prišiel Peter a povedal mu: „Pane, koľko rás mám odpustiť svojmu bratovi, keď sa proti mne prehreší? Azda sedem rás?“ Ježiš mu odpovedal: „Hovorím ti: Nie sedem rás, ale sedemdesiatsedem rás“ (Mt 18,21-22). Číslovku sedem tu treba chápať v biblickom význame ako číslo plnosti. Sedemdesiatsedem by sme teda mohli preložiť do našej reči ako „samozrejme, že treba odpustiť vždy“.

Asi najsilnejší argument, ktorý vysvetľuje, prečo sa nás tieto hriechy tak dotýkajú, uvádza apoštol Pavol v Prvom liste Korint'anom. Každý hriech, ktorého by sa človek dopustil, je mimo tela; kto však smilní, hreší proti vlastnému telu. A neviete, že vaše telo je chrámom Ducha Svätého, ktorý je vo vás, ktorého máte od Boha, a že nepatríte sebe? Draho ste boli kúpení. Oslavujte teda Boha vo svojom tele (1 Kor 6,18-20). Akoby naše ostatné hriechy boli u nás len podnájomníkmi, zatiaľ čo hriechy proti čnosti čistoty prebývajú priamo v nás.

SPOVEDNÝ ROZHOVOR

Po vyznaní hriechov nasleduje spovedný rozhovor. Obrovské pole možností, ako vstúpiť do života konkrétneho človeka čo najkonštruktívnejšie. Cieľom tejto časti nie je vyjadrovať sa ku všetkému, čo odznelo vo vyznaní. A to ani v prípade, že to penitent považuje za správne. Je na kňazovi, aby v spolupráci s kajúcnikom a s ohľadom na situáciu, v ktorej sa tento nachádza, určil priority, teda to, čomu sa bude v spovednom rozhovore venovať a čo ponechá bez komentára. Niekedy už samotné vyznanie naznačuje, na čo treba reagovať. Niektorí penitenti začínajú vyznanie hriechmi, ktoré považujú za málo významné. Najťažšie poklesky vyznávajú ako posledné, resp. to, za čo sa najviac hanbia, dostane len maličký priestor a k tomu temer nečujne. Naoko to vyzerá tak, že penitent to až tak nerieši, no v skutočnosti vysiela jasný signál, že tam ho najviac tlačí topánka. Iní používajú opačný postup – najproblematickejšie hriechy vyznávajú ako prvé. Chcú to mať čo najskôr za sebou a potom už len doplnia tie menej závažné. Kajúcnici sa pri určovaní závažnosti hriechov neriadia normami katechizmu a neberú do úvahy zaužívané delenie na ťažké a ľahké hriechy. Robia to na základe vlastného, vyslovene subjektívneho prežívania a hodnotenia, v ktorom sa odráža neopakovateľnosť ich osobnosti. Ako má teda spovedník v spleti vypovedaného

rozoznať to najdôležitejšie? Pozorné počúvanie podložené vedomosťami nemusí vždy postačovať. Je potrebná skúsenosť, ktorá sa dá získať jedine rokmi spovedania.

AKO ČASTO SA SPOVEDAŤ

Tento problém sa v spovedi objavuje zvyčajne ešte pred vyznaním hriechov. „Od poslednej spovede, ktorá bola pred rokom, som spáchal...“ „Spoved' je, obrazne povedané, duchovná sprcha.“ Pozriem sa na penitenta, čo to s ním urobilo. Súhlasne prikyvuje. „Viete si predstaviť, že by ste sa sprchovali raz za rok?“ Vypešťa oči a radšej sa ani nesnažím zisťovať, čo mu napadlo. Každé prirovnanie pokrivkáva, ale v tomto prípade mi postačí, že šokuje.

Ako často sa vlastne máme spovedať? Odpoveď na túto otázku komplikujú aj samotní spovedníci, ktorí nie sú v tejto záležitosti jednotní. Skúsenosti zo zahraničia, kde sa veriaci katolíci v porovnaní so Slovenskom spovedajú menej často, inšpirujú aj niektorých našich kňazov. Na náprotivnej strane stoja zástancovia pravidelného pristupovania k sviatosti zmierenia. Pre nich sú príkladom svätci, ktorí sa spovedávali každý týždeň. Tu by som rád ponúkol citát z rímskeho rituálu *Ordo paenitentiae*. Je veľmi užitočné často a svedomite pristupovať k tejto sviatosti aj pre všedné hriechy. Nie je to totiž iba číre opakovanie obradu ani akési psychické cvičenie, ale ustavičné úsilie o zdokonalenie krstnej milosti (OP b.7). Zmienka o všedných hriechoch je pre tých, ktorí tvrdia, že k sviatosti zmierenia stačí prísť, ak máme ťažké hriechy. A čo znamená „často“? Dá sa chápať rôzne, vždy však v protiklade k „občas“ či „zriedka“. Ako si ho však vysvetliť vo vzťahu k minimalistickej požiadavke formulovanej v Päťoro cirkevných prikázaniach aspoň raz v roku sa vyspovedať a prijať Sviatosť oltárnu? V nej sa treba sústrediť na výraz „aspoň“. V spovedi ho vysvetľujem ako nutnosť, ktorá je nevyhnutná k tomu, aby duchovný život čo i len tlel.

STÁLE TO ISTÉ

„Už som z toho frustrovaný,“ ozve sa spoza okienka. „Uvedomil som si, že sa spovedám stále z rovnakých hriechov. Vlastne celý život robím to isté. Tak mi napadlo, načo to všetko bolo dobré.“ „Čo máte na mysli?“ opýtal som sa. „Všetky tie spovede, pokánia a modlitby. Mám pocit, že nie som lepší ani o milimeter. Toľko času, energie, a výsledok nulový.“ „Vaše terajšie rozpoloženie je viac výsledkom vašej optiky ako stavu, v ktorom sa skutočne nachádzate.“ „Tomu nerozumiem,“ povie hlasom, ktorý už neočakáva vôbec nič. Naše hriechy odrážajú prostredie, v ktorom žijeme, vzťahy, prácu. Keby sme to zmenili, aj naše hriechy by boli iné. Nikto sa nečuduje, že z bane vychádzajú baníci špinaví od uhlia alebo že maliar je dofarbený od hlavy až po päty. Ale keby títo dvaja zmenili povolanie, napríklad by sa im zapáčilo byť mlynármi, tak by chodili poprásení múkou ako vianočné koláče. To isté platí o hriechoch.